

urørlige ved hver Ejendom, saa vil der dog blive 60 000 Tdr. Hartkorn til Raadighed, og enhver, der kender Skyldsætningen af Husmandsbrug paa ca. 10 Tdr. Land af Øernes gode Jord og ved, at Skyldsætningen i Jylland er betydelig lavere, saaledes at der skal et betydelig større Areal til hver Hartkorns-Enhed, kan meget let se, at disse 60 000 Tdr. Hartkorn vil være tilstrækkelige til Oprettelsen af 75 000 nye Brug. Det vil med andre Ord sige, at det kun er en Brøkdel af dette Areal, vi faar Anvendelse for i disse Aar, hvor der er stærkest Trang til at faa Mennesker ført tilbage til Landet igen og forhindre, at Landboudommen vedblivende flytter ind til Byerne og gaar over til andre Erhverv. Blot en Brøkdel af dette Areal vil være tilstrækkeligt til at kunne forcere Jordlovgivningen i det Omfang, jeg her har talt for.

Saa siger man og siger med Rette, at det vil koste Samfundet mange Penge. Ja, men er dog ikke alle enige om, at det er langt bedre at anvende Pengene til det Formaal at skaffe Mennesker Erhverv samtidig med, at man skaffer dem Boliger, end at anvende en hel Mængde af de samme Penge til Opførelse af Boliger omkring i Byerne og saa være henvist til at underholde de paagældende gennem Understøttelse fra Samfundets Side?

En anden Indvending, som jeg har hørt, vil jeg ogsaa gerne nævne, nemlig den, at man siger, at Kommunerne ikke kan være tjent med det skattemæssig set; det vil paalægge dem for store Byrder, og de vil faa mindre Indtægt. Lad os saa se lidt paa denne Indvending. Øvre i Nærheden af, hvor jeg bor, ligger der en stor Gaard, som hører ind under et Gods paa 520 Tdr. Land, som muligvis i Henhold til Lensloven helt eller delvis vil blive udstykket i en nær Fremtid. Gaar jeg nu ud fra, at der af disse 520 Tdr. Land bliver 120 Tdr. Land tilbage, for at Bygningernes Værdi ikke skal blive for ringe, saa vil der dog være 400 Tdr. Land til Raadighed til Oprettelse af 40 nye Landbrug. Nu vil jeg nok spørge, om man tror, at der er nogen som helst Tvivl om, at der med den tilbageværende Del af den paagældende Gaard og saa disse 40 nye Husmandsbrug paa ca. 10 Tdr. Land god fynsk Jord ikke skulde blive en betydelig større Skatteevne, og om der ikke skulde blive frembragt adskillig flere Værdier derigennem af den Jord, end Tilfældet er i Øjeblikket — skønt den nu er godt dyrket —, eller om

nogen vil være i Tvivl om, at der ikke paa dette Areal skulde komme til at leve, og leve sundt og godt, adskillige, ja, mange Gange flere Familier, end der nu lever. Naar man gør den Betragtning, jeg før nævnte, gældende, kan det kun være ud fra den Opfattelse, at man i det hele taget kan forhindre disse Mennesker i at bosætte sig i de paagældende Kommuner. Rigtigt er det jo, at jo flere Familier der kommer til at bo i en Kommune, og navnlig jo flere Familier med Børn, desto større bliver Kommunens Udgifter. Men det er nu en Gang den Udvikling, vi kommer ind i. Hvis vi vil skaffe Landets egne Børn Bopæl indenfor Landets Grænser, saa kan det ikke undgaas. For at prøve denne Teori eller denne Paastand, at det heller ikke skattemæssig set kunde være forsvarligt for Kommunerne, skal jeg nævne, at der er Godser, der skal afgive $\frac{1}{2}$ af deres Areal i Henhold til Lensloven. Jeg skal nævne et Gods, som vi er i Færd med at udstykke en Del af i Odense Amt i Aar, et Gods med en 1700—1800 Tdr. Land Agerjord og en Del Eng, og som altsaa skal afgive mellem 500 og 600 Tdr. Land. Dette Areal drives under 3 Hovedgaarde, og der bliver ogsaa afgivet en Del Areal fra alle tre Hovedgaarde, ikke lige meget fra hver. Der bliver med andre Ord tilbage Gaarde paa en 300—400 Tdr. Lands Størrelse i Gennemsnit og tillige et meget betydeligt Antal, mellem 30 og 40, nye Brug paa en halv Snes Tønder Land i Gennemsnit. Er der nu nogen, der vil tro, at det ikke skulde være en Værdiforøgelse for Kommunen i Stedet for en Værdiforringelse, og at det ikke skulde give en øget Indtægt? Men det er selv sagt, at det vil forøge Kommunens Udgifter til Skolevæsenet og den Slags Ting. Men det er efter min Betragtning saaledes, at noget saadant vil man ikke med Rette kunne modsætte sig, thi saa kan Samfundet overhovedet ikke trives og udvikles. Endnu et Eksempel: Lad os tænke os, at der var gennemført Ekspropriationsbestemmelser paa tilsvarende lempelige Vilkaar som dem, der var foreslaaet af den tidligere ærede Landbrugsminister Kristjan Pedersen, eller lad os endda blot sige, at der var gennemført Tvangssalg fra de større Gaarde, først og fremmest fra dem, der er daarligt drevet — der er jo adskillige, som er daarligt, ja, endog adskillige, som er slet drevet og udnyttet —, Tvangssalg fra Gaarde, idet man tog ca. 25 pCt. af deres Areal, at med andre Ord en Gaard paa 400 Tdr. Land blev forrin-